

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.901/2013/5.szám

A Szegedi Ítéltábla **(párfogó ügyvéd neve)** párfogó ügyvéd által képviselt felperesnek - az OBH Elnöki Titkárság Jogi Képviseleti Osztálya által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2013. október 17. napján kelt 17.P.20.170/2012/25. számú ítélete ellen a felperes 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A felperes jogi képviseletét a másodfokú eljárás során ellátó **(párfogó ügyvéd neve)** párfogó ügyvéd díját teljes egészében a felperes köteles viselni.

A feljegyzett 400 000 (négysszázezer) Ft másodfokú eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni az állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A Szegedi Városi Bíróság 4.B.2494/1999/40. számú - a Csongrád Megyei Bíróság 1.Bf.839/2002/9. számú határozatával jogerőre emelkedett - ítéletével megállapította a felperes bűnösségét egyrendbeli nagyobb kárt okozó, folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csalás bűntettében, valamint kétrendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, és ezért egy év börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette. Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg kártérítés címén 520 000 Ft-ot és járulékait a Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának, mint magánfélnek.

A Szegedi Városi Bíróság 2003. március 22. napján 0601-4.Vh.5287/2002/6/I. szám alatt végrehajtási lapot állított ki a felperessel szemben a fenti tartozás behajtása érdekében. Ennek alapján **(végrehajtó 1. neve)** önálló bírósági végrehajtó - az előtte **(ügyszám).** szám alatt indult végrehajtási eljárásban - lefoglalta a felperes tulajdonát képező **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlant. Utóbb a végrehajtási eljárást **(végrehajtó 2. neve)** önálló bírósági végrehajtó folytatta 259.V.933/2008. szám alatt, amelynek során a 2008. december 17. napján megtartott árverésen a felperes ingatlana 5 600 000 Ft vételárért elidegenítésre került. Az ingatlant a felperes a megjelölt határidőig nem ürítette ki, ezért a végrehajtó az ingatlan karhatalom

közreműködésével történő kiürítését tűzte ki 2009. november 24. napján délelőtt 9 órájára. Ezen időpontban a végrehajtó megkeresésére a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság állományába tartozó rendőrök a helyszínen megjelentek és felszólították a felperest az ingatlan elhagyására. Miután a felperes a felszólításnak nem tett eleget, vele együtt élő hozzátartozóival együtt karhatalom igénybevételével költöztették ki ingatlanából. Ennek során a rendőrök korlátozott mértékű testi kényszer alkalmazásával próbálták rábírní a felperest az ingatlan elhagyására, majd - miután ez nem vezetett eredményre - megbilincseltek és a Szegedi Rendőrkapitányságra előállították, ahonnan rövid időn belül elbocsátották.

A felperes és házastársa a Legfőbb Ügyészség I. r., a Csongrád Megyei Bíróság II. r., **(végrehajtó 2. neve)** III. r. és a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság IV. r. alperesek ellen kártérítési pert indított, amelyet - kijelölés folytán - jelen per alperese tárgyal P.20.686/2010. szám alatt. Az alperes az ezen per I-III. r. alpereseivel szemben a pert megszüntette, a IV. r. alperessel szembeni keresetet pedig 16.P.20.868/2010/75. számú ítéletével elutasította, és kötelezte jelen per felperesét és házastársát, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 270 000 Ft elsőfokú eljárási illetéket az államnak. Az ítélet indokolása szerint az alperes a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság kilakoltatás során tett intézkedéseit jogszerűnek ítélte, így kártérítési felelősségét - jogellenesség hiányában - nem találta megállapíthatónak.

Az ítélet ellen jelen felperes és házastársa fellebbezést terjesztett elő, amelyet az alperes 86. sorszámú végzésével hivatalból elutasított, mert a bíróság felhívása ellenére sem terjesztették elő jogorvoslati kérelmüket jogi képviselő közreműködésével. Az alperes határozatát a Szegedi Ítéltábla Pkf.II.20.175/2012/1. számú végzésével helybenhagyta, így az alperes 75. sorszámú ítélete 2011. július 27. napján első fokon jogerőre emelkedett.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 5 000 000 Ft kártérítés és annak 2012. január 17. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Kereseti kérelmének jogalapjaként a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét jelölte meg. Ezt arra alapította, hogy az alperes a Csongrád Megyei Rendőrkapitányság alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasította, ezzel jogszerűnek minősítve azt az eljárást, hogy -12 °C fokban „utcára lehet üldözni embereket”. Hivatkozott arra, hogy az alperes az eljárása során nem volt pártatlan, őt „az esélyegyenlőség köréből kizárta”. Sérelmezte, hogy a bizonyítékokat nem tárta fel, nem értesítette arról, hogy beszerezte a végrehajtó iratait, annak tartalmát, valamint az általa csatolt bizonyítékokat nem megfelelően értékelte. Hivatkozott arra, hogy az alperes eljárásával kapcsolatban az emberi méltósága is sérült. Bizonyítási indítványként az alperes által lefolytatott per bizonyítékainak értékelését kérte.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest 316 200 Ft

kereseti illeték megfizetésére. Rámutatott, a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmére alapított kereset nem teremthet alapot egy korábbi peres eljárás érdemi

- 3 -

Pf.II.20.901/2013/5.szám

felülvizsgálatára, így az ezen eljárásban hozott határozatok ésszerűsége, érdemi megalapozottsága nem vizsgálható. A felperes azon kereseti hivatkozása kapcsán, miszerint az alperes az alapperben nem vizsgálta, hogy a kilakoltatás körülményei (-12 °C fokban lenge ruhában, hátrabilincselte kézzel vitték el az intézkedő rendőrök) valamely alapjogának sérelmét eredményezték-e rámutatott, az alperesnek kizárólag az eljárás rendőri intézkedésének jogszerűségét kellett vizsgálnia, azt nem befolyásolták az ingatlan kiürítéskori időjárási viszonyok. Az a felperesi előadás, miszerint az alperes ítéletében az ott előterjesztett beadványaik tartalmára nem tért ki, nem eredményezte az esélyegyenlőség elvének megsértését. A kereset elutasítása pedig önmagában nem jelenti a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Hangsúlyozta továbbá, a felperes keresete alátámasztásául felsorakoztatott - az alperes eljárásával szembeni - kifogások az ítélet elleni jogorvoslati eljárásban kerülhetnek volna értékelésre, a felperes azonban a jogorvoslat lehetőségét nem merítette ki, ezért kártérítésre abban az esetben sem tarthatna igényt, ha a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme megállapítható lenne. Mellőzte a felperes igazságügyi orvosszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát rámutatva, a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a kilakoltatás módjára tekintettel a felperes szenvedett-e egészségkárosodást. Ugyancsak szükségtelennek ítélte a további - tanúbizonyításra irányuló - bizonyítási eljárás lefolytatását.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében a felperes elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte az elsőfokú eljárásban előadott indokai alapján. Sérelmezte az elsőfokú ítélet indokolásának azon megállapítását, miszerint a büntető ítéletben foglalt fizetési kötelezettségének önként nem tett eleget, figyelemmel arra, hogy a Csongrád Megyei Bíróság minden ingó és ingatlan vagyonára zár alá vételt rendelt el. Utalt arra, a Kúria Pfv.III.22.106/2012/6. számú jogerős ítélete az ingatlanárverést jogellenesnek minősítette. Hangsúlyozta, a kilakoltatásban közreműködő rendőrök eljárása annak jogszerűségétől függetlenül sértette az Alaptörvényben „garantált alapjogát”. Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy az alperes az ügyben „az Alaptörvényben, az Európai Unió Alapvető Jogi Chartájában foglalt alapjogi, alapvető emberi jogi követelmények érvényre juttatását garantáló ítéletet” hozott-e. Ezt az elsőfokú bíróság elmulasztotta, tehát lényegében érdemben nem vizsgálta, hogy sérült-e a tisztességes eljáráshoz való joga. Sérelmezte a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványának mellőzését.

Kérte az eljárási illeték fizetésére kötelezésének mellőzését. Előadta, hogy az

alperes ítélete ellen azért nem élhetett jogorvoslattal, mert a költségmentesség engedélyezése iránti kérelme elutasításra került.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **nem alapos**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vonta le, ezért döntése helytálló, az ítéletábra annak kifejtett indokaival is egyetért, ezért ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltakra utalással annak helyes indokai szerint helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

A felperes kárigényét a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmére alapította. A tisztességes eljáráshoz való jog az Alaptörvény XXIV. cikk 1. bekezdésén alapuló, s a Polgári perrendtartás 2. § (1) bekezdésében is rögzített eljárási alapjog, amely azokat a garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a jogok bíróság vagy más hatóság előtti érvényesítése olyan eljárásban történjék, amely biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan döntésre. Ezt a biztosítékot az Alaptörvényben, a bírósági szervezeti törvényben és az eljárási törvényekben, köztük a Polgári perrendtartásban rögzített eljárási alapelvek - mint például a bíróság előtti egyenlőség, bírói függetlenség, a fegyveregyenlőség, a nyilvánosság elve, a jogorvoslathoz való jog - érvényesülése jelenti. Fogalmába beletartozik többek között az esélyegyenlőség biztosítása a felek részére, valamint a jog a törvényesen felállított független és pártatlan bírósághoz, az ügyek ésszerű időn belüli elbírálásához, a tárgyalás nyilvánosságához (Kiss Daisy: A fair eljárás - ELTE Eötvös Kiadó).

A Pp. jelen perben alkalmazandó 2. § (3) bekezdése értelmében a fél a tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme esetén méltányos elégtételt biztosító kártérítésre csak akkor tarthat igényt, ha a jogsérelem a jogorvoslati eljárásban nem volt orvosolható. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy mindazok a kifogások, amelyeket a jelen perben a felperes az alperes terhére rótt, és amelyek a felperes számára sérelmes döntés meghozatalához, keresetének elutasításához vezettek, a jogorvoslati eljárás keretében orvosolhatóak lettek volna megalapozottságuk esetén. Tény, hogy a felperes a jogorvoslatot nem merítette ki, az ítélet elleni fellebbezését a bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Ez pedig kizárja a méltányos elégtételt biztosító kártérítési igény érvényesíthetőségét. Az, hogy a felperes a jogorvoslatot miért nem merítette ki, a jelen per eldöntése szempontjából közömbös.

A felperes keresetének teljesítése a Ptk. 349. §-ára alapítottnan sem lenne lehetséges. A bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapíthatóságához szükséges ugyanis a Ptk. 339. §-ában írt általános feltételek (jogellenesség, kár, okozati összefüggés, felróhatóság), valamint a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt speciális feltételek

megvalósulása. Ennek értelmében

- 5 -

Pf.II.20.901/2013/5.szám

államigazgatási - jelen esetben bírósági - jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. E jogszabályhelyre alapított igényérvényesítésnek tehát ugyancsak feltétele a jogorvoslati jog kimerítése, amely jelen esetben hiányzik.

Mindemellett az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az eljáró bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelenthet új jogorvoslati fórumot a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatára. Kártérítés alapjául nem szolgálhat, ha a fél a jogerős ítéletet érdemben vagy eljárási szabálysértésre hivatkozva továbbra is vitatja (eBDT2006. 1496).

A felperes az elsőfokú eljárásban hivatkozott arra is, hogy az alperes eljárása során sérült az emberi méltósága. Az emberi méltóság a Ptk. 76. §-ában védett személyhez fűződő jog. Fogalmát sem a Ptk., sem a jelen per szempontjából irányadó Alkotmány 54. §-a nem határozza meg. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti, melyet a bíróságok is minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható (8/1990. (IV.23.) AB határozat). Az általános személyiségi jog az ember értékminőségének a kifejeződése (34/1992. (VI.01.) AB határozat). A polgári jog által biztosított személyiségvédelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti az emberi méltóságot és - külön nevesített személyiségi jogok hiányában - a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad csak alapot az emberi méltóság sérelme miatti személyiségi jogvédelemre (BH2008. 12). Az emberi méltóság az egyén önbecsülésében testesül meg, amely az egyénnek azt az igényét fejezi ki, hogy kapcsolataiban, legalábbis a társadalom kulturális szintje szerint kialakult érintkezési formák minimális követelményeinek megfelelő elbánásban részesítsék. Ebből következik, hogy az emberi méltóság megsértése akkor valósul meg, ha a személyt emberi mivoltában megalázzák, méltatlan vagy hátrányos helyzetbe sodorják (EBH1999. 15.). Mindebből következően a polgári perben eljáró bíróság eljárási szabálysértése az emberi méltóság megsértésének megállapítására csak akkor ad alapot, ha az eljárási szabálysértést a bíróság a fél személyiségének lényegét alkotó tulajdonság miatt követte el (BH2008. 12). Erre pedig a felperes maga sem hivatkozott.

A jelen per eldöntése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a végrehajtási eljárás megindítását megelőzően a felperesnek volt-e lehetősége önkéntes teljesítésre vagy sem, mint ahogy az ingatlanárverés jogszerűségének sem.

A felperes nem mentesülhet az elsőfokú eljárási illeték megfizetése alól sem. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint költségmentesség hiányában

- 6 -

a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére - a következő rendelkezésekben foglalt kivételekkel - a feleket kell kötelezni abban az arányban, amelyben a perköltség viselésére is kötelesek lennének. A felperes személyes költségmentesség kedvezményében nem részesült, keresete megalapozatlannak bizonyult, ezért a Kmr. hivatkozott rendelkezése, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kereseti illeték megfizetésére a felperes köteles.

Az eredménytelen fellebbezés következtében ugyancsak a felperes köteles megfizetni az előzőekben írt rendelkezések alapján a feljegyzett másodfokú eljárási illetéket. Az ítéletábra a Pp.87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját szintén a felperes viseli teljes egészében pervesztességére tekintettel.

Az alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról az ítéletábrának rendelkeznie nem kellett.

S z e g e d , 2014. május 28.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	ábrabíró